

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 16 » 03 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОБОТА В МАТЕРІАЛАХ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень перший (бакалавр)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017 - 2018 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 021.00004
Начальник
моніторингу якості освіти

Програма № 0434/18

Нашисек (підпис) (прізвище, ініціали)

« 16 » 2018 р.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Робота в матеріалах» для студентів спеціальності 022 «Дизайн».

Розробник: **Папета Олена Валеріївна**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від « 06 » вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри дизайну

Н.І.Кравченко

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

« ____ » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РОБОТА В МАТЕРІАЛАХ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

2017-2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Робота в матеріалах» для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 022 «Дизайн».

Розробник: **Папета Олена Валеріївна**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв
Протокол від « 04 » жовтня 2017 року № 2

Завідувач кафедри дизайну _____ Н.І.Кравченко

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни	4
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
Програма навчальної дисципліни	7
Структура навчальної дисципліни	12
Теми практичних занять.....	13
Теми самостійних робіт.....	15
Методи навчання	16
Методи контролю.....	16
Розподіл балів, які отримують студенти.....	18
Методичне забезпечення.....	19
Рекомендована література.....	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РОБОТА В МАТЕРІАЛАХ»

2 курс, 3-4 семестр

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0202 Мистецтво	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020207 - Дизайн		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 360		Семестр	
		3-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні	
		50 год.	46 год.
		Самостійна робота	
		4 год.	8 год.
		Модульний контроль	
		4 год.	4 год.
		Семестровий контроль	
			30 год.
Вид контролю:			
не передбачено	екзамен		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма з навчальної дисципліни «Робота в матеріалах» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою дизайну Інституту мистецтв.

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для освітнього рівня другого (магістерського).

Запропонована програма має на меті забезпечити випускника Інституту мистецтв професійними вміннями та навичками роботи з творами графічного мистецтва, а також знаннями графічних технік і матеріалів. Також програмою передбачено передбачає засвоєння студентами знань, умінь та навичок у створенні творів графіки будь-якої складності.

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності.

Завданнями дисципліни "Робота в матеріалах" є:

- ознайомлення з методами та засобами формування й відображення дизайнерської ідеї, матеріалізації інформації та створенні художніх образів;
- оволодіння виражальними можливостями проектно-графічних засобів;
- формування умінь і навичок роботи з усім розмаїттям графічних технік, інструментів та матеріалів;
- набуття вмінь та навичок роботи з проектним матеріалом;
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи відповідно профілю програми бакалавра дизайну формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності (світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька й самостійна), а саме:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел

для розгляду конкретних питань,

- уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи і засоби дизайн-діяльності,
- обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації,
- здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Фахові компетентності базові (організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (проектно-творча й технологічна), а саме:

- володіння професійним термінологічним апаратом,
- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та авторських прийомів провідних дизайнерів,
- володіння навичками візуального створення й сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів,
- володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну,
- здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел для виконання конкретного дизайнерського завдання.

Результати навчання (знання та практичні навички й уміння)

Знання:

- правильного визначення методів та засобів виявлення й відображення графічної пластики композиційного рішення;
- коректного застосування виражальних можливостей проектно-графічних засобів для створення площинних композицій.

Практичні навички й уміння:

- володіння прийомами графічної розробки поверхні;
- уміти працювати з проектним матеріалом;
- творче застосування знань щодо особливостей графічних технологій та професійного застосування виразних можливостей графіки у дизайн-проекуванні.

Програмні результати навчання:

- творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань;
- спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів;
- здатність до проектного мислення та проектування оригінальних дизайнерських програм і проектів;
- володіння навичками візуального створення і сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів;
- здатність до самоосвіти, самоаналізу, самокоригування і самовдосконалення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль I.

Особливості використання, візуальні характеристики, стилістичні особливості застосування природних матеріалів та їх використання в первісному мистецтві.

ТЕМА 1.1 Лекція 1. Загальна характеристика технік і матеріалів, які використовувались в період палеоліту (40 тис. р. до н.е.), мезоліту (8 тис. р. до н.е.), неоліту (5-1 тис р. до н.е.). Особливості застосування природних матеріалів для створення наскельних розписів, скульптури, дрібної пластики, різьблення по каменю, дереву та ін. Особливості технік і матеріалів, які використовували в художніх творах декоративно-ужиткового мистецтва Єгипту і Месопотамії.

ТЕМА 1.2 Використання каменю, дерева, кольорових паст, дорогоцінних металів в виробках єгипетських, асирійських та вавилонських майстрів. Використання кольорової кераміки в архітектурних ансамблях Месопотамії (Ур, Урук, Лагаш, оформлення храмів-зіккуратів). Технологія виготовлення та методи застосування керамічної кольорової плитки для оздоблення культових архітектурних споруд Месопотамії. Особливості використання каменю в створенні циліндричних печаток Асирії і Вавілоу.

Практичне завдання. Розробка ескізу на тему: «Декоративна прикраса в стилі єгипетського мистецтва». Формат А3. Матеріали: тонований папір, темпера, гуаш, білила, чорний маркер.

ТЕМА 1.3 Художні особливості матеріалів **для виготовлення керамічних виробів крито-мікенського періоду.** Стилiстичні **особливості кераміки камарес.** Еволюція розвитку технік і матеріалів для виготовлення чорно фігурної та червоно фігурної кераміки періоду архаїки в Греції (7-6 ст. до н.е.). Усвідомлення художнього образу грецького та крито-мікенського вазопису та його вплив на формування кольорового оформлення керамічних творів.

Практичне завдання. Виконання кольорового ескізу керамічного посуду за

темами на вибір: «Керамічний вазопис Криту», «Грецький вазопис періоду архаїки». Формат А3. Матеріали: папір, пастель, гуаш, вугілля.

ТЕМА 1.4 Римські і християнські мозаїки: художні особливості, **технологія виготовлення мозаїчного оформлення** житлових і культових споруд періоду римської імперії. Використання техніки мозаїки для оформлення римських житлових будинків (1-3 ст. н.е.). Використання кольорової смальти для внутрішнього декорування християнських культових споруд.

Практичне завдання. Розробка і виконання ескізу **мозаїчного панно** за мотивами оформлення римських віл. Формат А2. Матеріали: картон, пінопласт (0.3 мм), фарби акрилові, темпера, клей.

Література основна: [2, 12, 19, 29, 50].

Література додаткова: [58].

Змістовий модуль II.

Технологічні особливості виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва періоду середньовіччя в країнах Західної та Східної Європи.

ТЕМА 2.1 Матеріали та технології оформлення обкладинок готичних манускриптів XII-XV ст. **Використання дорогоцінних тканин, дерева, слонової кістки, золота, каміння** для декоративного оздоблення палітурок середньовічних книг Франції, Англії, Німеччини XII-XV ст. Використання тканини, плетива, мережива в виготовленні **творів декоративно-ужиткового мистецтва** періоду готики. Стилiстичні особливості оформлення рукописних книг періоду Київської Русі.

ТЕМА 2.2 Різновиди технік і матеріалів для оформлення творів **декоративно-ужиткового мистецтва XVII- XVIII ст.** Тенденції розвитку та новітні технології у виготовленні порцеляни Франції, Англії, Бельгії, Росії. Стилiстичні особливості **оформлення виробів з порцеляни** та їх оформлення за допомогою художнього розпису. **Взаємовплив творів станкового живопису та розписів житлових приміщень епохи рококо.** Техніки і матеріали для оформлення віял, одягу, взуття епохи бароко і рококо.

Практичне завдання. Розробка і виконання кольорового ескізу по темі: «Декоративне оформлення карнавальних масок в стилі рококо». Розробка макету віял (основа, шовк, оздоблення фарбами, мереживо та ін.).

ТЕМА 2.3. Інновації в розвитку технік і матеріалів для виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва першої половини ХІХ ст. в Західній Європі. Стилiстичні особливості створення ескізів шпалер за мотивами творів У. Морріса. Використання новітніх технологій обробки скла на прикладі оформлення флаконів для парфумів художника і дизайнера Р. Лаліка. Роль художнього руху «Мистецтва і ремесла» від керівництвом У. Морріса і Дж. Рескіна в контексті збереження та відтворення старовинних традицій поліграфії, декоративно-ужитковому мистецтві та ін.

Практичне завдання: виконання кольорового ескізу шпалер в стилістиці У. Морріса. Матеріали: папір, гуаш, білила, темпера.

ТЕМА 2.4. Техніки і матеріали у розробці та виготовленні ескізів театральних костюмів кінця ХІХ – початку ХХ ст. Театральний костюм як вид образотворчого мистецтва. Стилiстичні особливості сценографії художників Л. Бакста, О. Бенуа, В. Меллера. Українська сценографія початку ХХ ст. Використання техніки колажу в оформленні театральних ескізів українських художників театру Б.Косарєва, О. Хвостенко-Хвостова, О. Екстер.

Практичне завдання. Виконати ескіз театального костюму в техніці колажу за мотивами сценографії Б. Косарєва в період 1920-х рр. Матеріали: кольоровий папір, гуаш, білила.

Література основна: [1-6, 8, 9-12, 17, 23].

Література додаткова: [55, 57-58].

МОДУЛЬ 2. Оригінальна графіка

Змістовий модуль III.

Лінійні графічні форми

ТЕМА 3.1 Лекція 1. Графічні форми та основні напрямки розвитку графічного мистецтва в другій половині ХХ ст. Види графічних форм, поняття

графічної мови. Графічні різновиди інформації про предмети, явища, процеси. Графічні засоби відтворення візуальної інформації. Огляд особливостей і виражальних засобів творів оригінальної графіки.

ТЕМА 3.2 Види лінійних графічних форм.

Аналіз основних графічних форм (точки, лінії, плями, кольору) та ролі кожної як засобу передання на площині змістової інформації (текстової або зображувальної) та художньої (декоративної) розробки форми.

Практичне завдання. Розробити карту лінійних графічних форм. Кожна форма повинна максимально розкривати характер лінії та максимально виявляти її художню виразність. Створити графічну композицію, що гармонійно поєднує різні графічні форми.

ТЕМА 3.3 Ниткографія.

Поняття ниткографії та засоби створення художніх об'єктів за допомогою засобів ниткографії. Використання абстрактних форм для виконання сучасних творів мистецтва за допомогою техніки ниткографії .

Практичне завдання. Використовуючи довільні абстрактні форми, отримані за допомогою техніки „ниткографія”, створити зображувальні графічні мотиви шляхом наступного доопрацювання. Виконання композиції з лінійних графічних форм. Формат А2. Матеріали: туш, бістр, білила.

ТЕМА 3.4 Виразальні можливості силуету та плями.

Створення графічних зображень використовуючи виразальні можливості лінії та плями. Маніпуляції з довільною абстрактною плямою, виконаною в стилі абстрактного мистецтва. Візуальні характеристики та засоби виконання графічного зображення у вигляді силуету власного автопортрету в профіль. Види стилізацій власного автопортрету у фас за допомогою чорно-білої графіки.

Практичне завдання. Виконати довільну композицію (шрифтову, формальну, сюжетну, декоративну) за вибором студента. Формат А3, матеріали та інструменти за вибором студента.

Література основна: [1-6, 9, 10-14, 18, 20-24].

Література додаткова: [38, 39].

Змістовий модуль IV.

Тональні графічні форми

ТЕМА 4.1 Види тональних графічних форм.

Аналіз тональних графічних форм як засобу заповнення графічної площини. Розгляд композиційно-художніх властивостей тональних форм.

Практичне завдання. Розробити карту тональних графічних форм, підкреслити характер плями та максимально виявляти її художню виразність. Формат А4. Матеріали за вибором студента.

ТЕМА 4.2. Тональні графічні форми: аерографія, набризг.

Ознайомлення з особливостями та оволодіння навичками створення тональних форм у техніці аерографія, набризг.

Практичне завдання. Створити формальну композицію з тональних графічних форм, використовуючи виражальні можливості техніки аерографія, набризг, які максимально розкривають характер плями та максимально виявляють її художню виразність. Формат А4, матеріали за вибором студента.

ТЕМА 4.3 Тональні графічні форми. Поняття трафаретного друку.

Ознайомлення з особливостями та оволодіння навичками створення тональних форм у техніці трафаретний друк. Засоби створення композицій з тональних графічних форм, використовуючи виражальні можливості техніки трафаретного друку. Засоби розкриття та максимального виявлення її художньої виразності. Створення композиції з тональних та лінійних графічних форм.

Практичне завдання. Виконати композицію (обкладинка книги, ілюстрація, листівка, розворот буклету, шрифтова композиція тощо) за вибором студента, поєднавши тональні та лінійні графічні форми. Формат А3, матеріали та інструменти за вибором студента.

Література основна: [1-6, 13, 14-17, 19, 20-24].

Література додаткова: [34-38, 52].

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
МОДУЛЬ I Змістовий модуль I. Особливості використання, візуальні характеристики, стилістичні особливості застосування природних матеріалів та їх використання в первісному мистецтві								
1.1	Загальна характеристика технік і матеріалів, які використовувались в період первісного мистецтва			2				
1.2	Використання каменю, дерева, кольорових паст, дорогоцінних металів в виробках єгипетських, асирійських та вавилонських майстрів		4		4			
1.3	Художні особливості матеріалів для виготовлення керамічних виробів крито-мікенського періоду		8		8			
1.4	Римські і християнські мозаїки: художні особливості, технологія виготовлення мозаїчного оформлення житлових і культових споруд періоду римської імперії		8		8			
МКР		1					1	
Разом			20	2	20		1	
Змістовий модуль II. Технологічні особливості виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва періоду середньовіччя в країнах Західної та Східної Європи								
2.1	Матеріали та технології оформлення обкладинок готичних манускриптів XII-XV ст.		4		4			
2.2	Різновиди технік і матеріалів для оформлення творів декоративно-ужиткового мистецтва XVII- XVIII ст.		4		4	1		
2.3	Інновації в розвитку технік і матеріалів для виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва першої половини XIX ст. в Західній Європі.		6		6			
2.4	Техніки і матеріали у розробці та		6		6	1		

	виготовленні ескізів театральних костюмів кінця XIX – початку XX ст.							
	МКР	2					2	
	Разом		20	2	30	2	2	
	Усього за 3 семестр			2	50	4	4	
МОДУЛЬ II								
Змістовий модуль III. Лінійні графічні форми								
3.1	Графічні форми та основні напрямки розвитку графічного мистецтва в другій половині XX ст.			2	4			
3.2	Види лінійних графічних форм.				4			
3.3	Ниткографія та засоби створення художніх об'єктів				4			
3.4	Виразальні можливості силуету та плями				4			
	МКР	1					1	
	Разом				20			30
	Усього за 3 семестр			2	20			30
Змістовий модуль IV. Тональні графічні форми								
4.1	Види тональних графічних форм				6			
4.2	Графічні форми: аерографія, набризг				10			
4.3	Тональні графічні форми. Поняття трафаретного друку				10			
	Разом			2	26			
	Усього за 4 семестр			2	46			30

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
1.	Технологія виготовлення та методи застосування керамічної кольорової плитки для оздоблення культових архітектурних споруд Месопотамії. Особливості використання каменю в створенні циліндричних печаток Асирії і Вавилону	6
2.	Стилістичні особливості кераміки <i>камарес</i> . Еволюція розвитку технік і матеріалів для виготовлення чорно фігурної та червоно фігурної кераміки періоду архаїки в Греції (7-6 ст. до н.е.)	6
3.	Художні особливості матеріалів для виготовлення	6

	керамічних виробів крито-мікенського періоду	
4.	Римські і християнські мозаїки: художні особливості, технологія виготовлення мозаїчного оформлення житлових і культових споруд періоду римської імперії	6
5.	Матеріали та технології оформлення обкладинок готичних манускриптів XII-XV ст.	6
6.	Різновиди технік і матеріалів для оформлення творів декоративно-ужиткового мистецтва XVII- XVIII ст.	6
7.	Інновації в розвитку технік і матеріалів для виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва першої половини XIX ст. в Західній Європі	6
8.	Техніки і матеріали у розробці та виготовленні ескізів театральних костюмів кінця XIX – початку XX ст.	8
	Разом	50
	МОДУЛЬ 2	
9.	Графічні засоби відтворення візуальної інформації.	4
10.	Аналіз основних графічних форм (точки, лінії, плями, кольору) та ролі кожної як засобу передання на площині змістової інформації	4
11.	Поняття ниткографії та засоби створення художніх об'єктів за допомогою засобів ниткографії	4
12.	Візуальні характеристики та засоби виконання графічного зображення у вигляді силуету власного автопортрету в профіль	4
13.	Аналіз тональних графічних форм як засобу заповнення графічної площини. Розгляд композиційно-художніх властивостей тональних форм	6
14.	Розгляд композиційно-художніх властивостей тональних форм	6
15.	Ознайомлення з особливостями та оволодіння навичками створення тональних форм у техніці аерографія, набризг	8
16.	Ознайомлення з особливостями та оволодіння навичками створення тональних форм у техніці трафаретний друк. Засоби створення композицій з тональних графічних форм, використовуючи виражальні можливості техніки трафаретного друку	10
	Разом	46

6. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

Зп	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначити особливості технік і матеріалів, які використовувались в творах декоративно-ужиткового мистецтва стародавнього Єгипту	2
2.	Визначити особливості використання каменю в створенні циліндричних печаток Асирії і Вавилону	2
3.	Визначити роль художніх технік і матеріалів в створенні зразків грецького та крито-мікенського вазопису.	2
4.	Визначити роль кольорової смальти для внутрішнього декорування християнських культових споруд	2
5.	Пояснити особливості та засоби використання тканини, плетива, мережива в виготовленні творів декоративно-ужиткового мистецтва періоду готики	2
6.	Визначити основні техніки і матеріали для оформлення віял, одягу, взуття епохи бароко і рококо	2
7.	Виявити інновації в розвитку технік і матеріалів для виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва першої половини ХІХ ст. в Західній Європі	2
8.	Пояснити роль художнього руху «Мистецтва і ремесла» У. Морріса і Дж. Рескіна в контексті збереження та відтворення старовинних традицій поліграфії	2
9.	Визначити інноваційні технології в галузі графічних засобів відтворення візуальної інформації	2
10.	Пояснити особливості створення художніх композицій з лінійних графічних форм	2
	РАЗОМ	12

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Проектування» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: **модульної та рейтингової**. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною 100-бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

- види поточного контролю обираються викладачем (оцінювання поточних робіт, домашніх самостійних завдань,);
- види підсумкового контролю визначаються навчальним планом (залік).

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю.

Модульний контроль здійснюється окремо у вигляді перегляду творчих робіт (портфоліо-контроль).

Систему рейтингових балів для різних видів контролю у табл.7. та порядок їхнього переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано, табл.8-9.

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Сума балів
-------	----------------	-----------------------	-------------------	------------

		балів за одиницю		
МОДУЛЬ 1				
1	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	25	25
3.	Робота на практичному занятті	5-10	25	210
4.	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	30	3	90
5.	Виконання модульної контрольної роботи (перегляд творчих робіт)	25	3	75
Усього без урахування коефіцієнта			–	401 балів (коефіцієнт – 4,01)
МОДУЛЬ 2				
1	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	23	23
3.	Робота на практичному занятті	5-10	23	200
4.	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	25-30	3	85
5.	Виконання модульної контрольної роботи (перегляд творчих робіт)	25	2	50
Усього без урахування коефіцієнта			–	359 балів (коефіцієнт – 5,98)

Підсумковий контроль здійснюється після проходження модулю залікового кредиту. Підсумкове модульне оцінювання визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістового модулю, та балів, отриманих за результатами модульного контролю та підсумкового контролю (екзамену чи заліку). Ця сума балів становить рейтинг студента з навчальної дисципліни. Протягом семестру правила підрахунку балів не змінюються. Важливість цих балів для студента зумовлюється тим, що одержанні за модулі бали зараховуються студенту при виведенні підсумкової оцінки за весь курс. Це повинно спонукати студента до систематичної роботи і стимулювати його бажання підвищити свій рейтинг.

Підсумкова оцінка контролю поточної успішності студента складається з трьох складових:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- рівень виконання поточних та творчих завдань самостійної роботи;
- підготовка до портфоліо-контролю.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їхнього виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльної таблиці оцінок і робиться відповідний висновок. Наприклад, студент отримав $117 : 2,53 = 46,23$ балів за поточну роботу + 30 балів за екзамен = 76,23 й у підсумку оцінка «добре» за 4-бальною національною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Таблиця 8

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Таблиця 9

МОДУЛЬ 1														Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль I (лекційні заняття + практичні роботи)					Змістовий модуль II (лекційні заняття + практичні роботи + самостійна робота)					Змістовий модуль III (лекційні заняття + практичні роботи + самостійна робота)						
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	T8	МКР	T9	T10	T11	МКР	401	4,01	100
1	12	12	12	25	22	52	33	63	25	33	34	52	25			

МОДУЛЬ 2														урахування	Коефіцієнт	урахування	й тест	Сума
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------------	------------	------------	--------	------

Змістовий модуль IV (лекційні заняття + практичні роботи + самостійна робота)				Змістовий модуль V (лекційні заняття + практичні роботи + самостійна робота)				Змістовий модуль VI (лекційні заняття + практичні роботи + самостійна робота)							
T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	МКР	T19	T20	МКР	359	5,98	60	40	100
1	12	12	37	22	33	63	25	44	85	25					

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Опорні конспекти лекцій
- Навчальні посібники
- Робоча навчальна програма
- Слайди, презентації
- Демонстраційний дидактичний матеріал
- Роздатковий дидактичний матеріал
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів
- Засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю)
- Відеозаписи майстер-класів

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Айзеншер И. Я. Техника офорта. Гравюра на металле, Л. – М., 1939.-130 с.: илл.
2. Ахадуллина Н. Э., Ахадуллин В. Ф. Теория композиции: Иллюстрированное учебно-методическое пособие. – Уфа: Издательство БГПУ, 2004. – 128 с.: илл.
3. Бесчастнов М. П. Черно-белая графика. – М., 2002. – 230 с.: илл.
4. Искусство: Энциклопедия / М.: Платонов Н. И. ООО «Росмэн-пресс», 2004. – 480 с.: илл.
5. Кале П. Карандаш. - Мн: ООО «Попурри», 2000. – 236 с.: илл.
6. Корнилов П. Е. Офорт в России 17-20 вв. - М., 1953. – 122 с.: илл.
7. Кристеллер П. История европейской гравюры 15-18 вв. Пер. с нем. - М., 1939. – 116 с.: илл.
8. Малая история искусств. Искусство стран Дальнего Востока. // Виноградова Н. А. , Николаева Н. С. – М., 1979. – 372 с.: илл.
9. Масютин В. П. Гравюра и литография, - М.: Берлин, 1922. – 46 с.: илл.
10. Медведев Л. Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986 – 116 с.: илл.
11. Пострелова Т. А. Академия живописи в Китае в X-XIII вв. – М., 1976. – 110 с.: илл.
12. Чен Н.В. Нетрадиційні техніки зображення: Навчально-методичний посібник. -Харків: Скорпiон, 2007.- 48 с.
13. Необычные способы рисования для больших и маленьких фантазеров / авт.-сост. М. В. Кудейко. 2-е изд. Мозырь : Содействие. 2007. —52 с.
14. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования: Учебник для худож. учеб. заведений.- 2-е изд., перераб. и доп.— К. : Выща шк. Головное изд-во, 1988. 191 с.
15. Аронов В.Р. Теоретические концепции зарубежного дизайна. – М., 1992.-98 с.: илл.
16. Даниленко В.Я. Академія класичної дизайнерської освіти. // Технічна естетика і дизайн. Вип. 2. – К., 2002.
17. Эванс Дж. Китайская тушь: Пер. с англ. / Дж. Эванс. — М.: 000

«Издательство АСТ»: ООО «Издательство Аст-рель», 2004. — 63, [1] с: ил. — (Школа живописи).

18. Симмонс Г. Рисунок рапидографом / Пер. с англ. Е. М. Яркова; Худ. обл. М. В. Драко.— Мн.: ООО «Попурри», 2004.— 144 с.:ил.— (Серия «Техника исполнения»).

19. Арт-ідеї. Школа образотворчого мистецтва / Ф.Вотт; Пер. з англ.. В.Наливаної. – К.: Країна Мрій, 2007.– 288 с.: ілл.

20. Аэрография: Материалы и инструменты, техника и приемы, сферы применения. - Художественно-педагогическое издательство Москва, 2006. - 89 с.: илл.

21. Буковецкая О. А. Дизайн текста: шрифт, эффекты, цвет - 2-е изд., испр. М.: ДМ К, 2000. - 304 с.:илл.

22. Воздушная живопись. Основные методы и приемы. - М.: ООО «ТД «Издательство Мир книги», 2006. - 96 с: цв. ил.

23. Гаптилл А. Л. Работа пером и тушью / Пер. с англ. А. Ф. Зиновьев; Худ. обл. М. В. Драко.— Мн.: ООО «Попурри», 2001.— 256 с.:ил.

24. Глассфорд К. Рисунок пером и тушью: линия, фактура, цвет / К. Глассфорд; Пер. с англ. О. Герасиной. - М.: ООО «Издательство АСТ»: ООО «Издательство Астрель», 2004. - 63 с: ил. - (Библиотека художника).

25. Богдеско И.Т. Каллиграфия. - СПб.: Агат, 2005. - 176 с.

26. Гордон Ю. Книга про буквы от Аа до Яя.- М.: Издательство Студии Артемия Лебедева, 2006 – 384 с.

27. Даниленко В.Я. Основы дизайну: підручник. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.

28. Ефимов В.В. Великие шрифты. Книга 1. Истоки. – М.: Пара-Тайп, 2006. - 120 с.: илл.

29. Итен И.В. Искусство формы. – М., 2001. – 89 с.: илл.

30. Лесняк Владимир Графический дизайн (основы профессии), - К.: Биос Дизайн Букс, 2009.- 416с.

31. Найс К. Рисунок тушью/Пер. с англ.; Худ. обл. М. В. Драко.— Мн.: ООО «Попурри», 2000.— 144 с:ил.— (Серия «Школа рисования»).

32. Рейес Пухол-Ксикой, Хуана Хулия Касалс Трафаретная роспись: техника, приемы, изделия.- М.: «АСТ-ПРЕСС КНИГА». – 2003.
33. Устин В.Б. Композиция в дизайне. – М., 2006.
34. Виллу Тоотс. 300 шрифтов. - Латвийское государственное издательство, 1960.- 416 с.: илл.
35. Чернышев О. В. Формальная композиция. Творческий практикум.-Мн.: Харвест, 1999. - 312 с.
36. Чобитько П.П. Азбуковник Санкт-Петербург - Москва, 2008, 112 с, илл.
37. Маргарет Морган. Буквицы. Энциклопедия. Декоративная каллиграфия.- М.: АРТ-Родник.- 2007.- 256 с.
38. Семченко П.А. Основы шрифтовой графики - Издательство: "Высшая школа", Минск - Год издания: 1978. – 97 с.
39. Таранов Н.Н. Рукописный шрифт Издательство: Вища школа, 1986. - 160 с.
40. Таранов Н.Н. Шрифт и образ в издании: Учебное пособие. - М.: Изд-во МГАП "Мир книги", 1995. - 147 с.
41. Таранов Н.Н. Художественно-образная выразительность шрифтов: Монография – Волгоград: Издательство: Перемена.- 2000. -168 с.
42. Егоров Р. И. (Porfiriy Ra Stone) Аэрография: Практическое пособие.— М.: Этерна, 2007.- 256 с: ил.
43. Лещинский А.А. Основы графики: Учеб. пособие / А.А.Лещинский. – Гродно: ГрГУ, 2003. – 194 с.
44. Мітченко В. Естетика українського рукописного шрифту. – К.: Грамота, 2007.
45. Шрифты. Разработка и использование. Барышников Г.М., Бизяев А/О... Ефимов ВВ., Моисеев А.А., Почтарь Э.И., Ярмола Ю.А.- М., Издательство ЭКОМ, 1997. - 288 с: ил.
46. Малькольм Кауч Творческая каллиграфия: искусство красивого письма. - 128 с.
47. Каллиграфия: Рукописные шрифты Запада и Востока. 45 проектов с пошаговыми объяснениями. /Под общей редакцией профессора Р. Клеминсона.- М.: ЗАО «Издательская группа «Контэнт0».- 2008.- 224с.

48. Проненко Л.И. Каллиграфия для всех.- Москва „Книга" 1990.- 248 с.
  49. Хозе М. Паррамон, Микель Феррон Аэрография для художников: Основные приемы работы и материалы Тула: «Родничок», М.: «Астрель» Издательство АСТ, 2001.
  50. Дизайн та образотворче мистецтво: Словник. – Луцьк, 2000.
  51. Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов / Я.Г. Чернихов, Н.А. Соболев. – М.: ООО «Издательство «Архитектура-С»», 2007. – 116 с.
  52. Анатолии Кудрявцев Шрифт. История. Теория. Практика.- М.: Университет Натальи Нестеровой, 2003. – 248 с.
  53. . Engelbrecht, Lisa. Modern mark making : from classical calligraphy to hip hand-lettering / Lisa Engelbrecht.- Beverly, Massachusetts: Library of Congress Cataloging-in-Publication Data. – 2010. – 160 с.
- Допоміжна
55. Милашкевич С. В. Гравюра. Советы начинающим. – М.: «Юный художник», 2000. – 48 с.: илл.
  56. Новый альбом графики /ред. Саминский А. Л./, - М.: Изд-во «Советский художник», 1991. – 68 с.: илл.
  57. Звонков В., Шистко В. Офорт. - М.,1953. – 140 с.: илл.
  58. Звонцов В. М. Основы понимания графики. – М., 1963. – 110 с.: илл.
  59. Фамилиев В. Д. Офорт и гравюра резцом, - М., 1925. – 126 с.: илл.